

מדינת ישראל משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון

י' בשבט התשס"ה
20 בינואר 2005

חוזר פנסיה 2-3-2005
סיווג: כללי

הגדרה ובדיקת הנתונים העומדים בבסיס המאזן האקטוארי של קרן פנסיה וותיקה שמונה לה מנהל מיוחד

להלן יפורטו דרישות מינימום להגדרה ולבדיקת הנתונים העומדים בבסיס המאזן האקטוארי השנתי של קרן פנסיה ותיקה שבהסדר (להלן – **קרן הפנסיה**).

1. הגדרות

- א. "נתונים" – נתונים דמוגרפים וכלכליים לגבי מבוטחים ופנסיונרים של הקרן.
- ב. "אקטואר הקרן" – האקטואר שמכין את המאזן האקטוארי של הקרן המפורסם בדוחות הכספיים שלה.
- ג. "מנהל מערכת המידע של הקרן" – מי שמונה על ידי הקרן להיות אחראי על ניהול הנתונים המשמשים לחישוב המאזן האקטוארי של הקרן.
- ד. "קבצי נתוני המאזן" – קבצים בהם מפורטים הנתונים אשר ישמשו להכנת המאזן האקטוארי השנתי של הקרן, לרבות נתונים שחושבו ע"י אקטואר הקרן כגון: ערכי פדיון, ממוצע יחסי השכר וכו' (במקרים בהם האקטואר קיבל רק את נתוני תנועות דמי הגמולים והלוואות ממנהל מערכת המידע של הקרן).
- ה. לכל מונח בחוזר זה תהא המשמעות הנודעת לו בתקנון האחיד אלא אם כן נקבע אחרת בחוזר זה.

2. בקשת האקטואר לקבלת נתונים

במועד הכנת המאזן האקטוארי, יגיש אקטואר הקרן למנהל מערכת המידע של הקרן בקשה, בה יפורטו כל הנתונים והבדיקות הנדרשים לו לשם הכנת המאזן האקטוארי, ובין היתר, כל אלה:

מדינת ישראל משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון

- א. הגדרת השדות הנדרשים לו מרשומתו של כל מבוטח, מבוטח לשעבר, פנסיונר, שאיר מבוטח או שאיר פנסיונר בקרן;
- ב. בדיקות שעל מנהל מערכת המידע של הקרן לבצע במטרה לבדוק שלמותם ואמינותם של הנתונים;
- ג. קריטריונים לאיתור נתונים שגויים, אותם יקבל אקטואר הקרן בקבצים נפרדים.

3. דו"ח מנהל מערכת המידע

- א. במועד הכנת המאזן האקטוארי השנתי של הקרן יגיש מנהל מערכת המידע של הקרן **לאקטואר הקרן דו"ח חתום על ידו המפרט, בין היתר, את כל אלה:**
- (1) תוצאות הבדיקות שביצע כאמור בסעיף 2(ב) לעיל;
 - (2) קבצים המכילים את הנתונים השגויים שאותרו בהתאם לקריטריונים כאמור בפסקה 2(ג) לעיל (להלן: **קבצי הנתונים השגויים**);
 - (3) מספר הרשומות המופיעות במאגרי המידע הממוחשבים של הקרן של כל מי שנכלל באחת מהקבוצות האלה -
 - (א) מבוטח פעיל;
 - (ב) מבוטח לא פעיל;
 - (ג) נכה מלא הזכאי לקבל מהקרן קצבת נכות בגין נכותו המלאה;
 - (ד) נכה חלקי הזכאי לקבל מהקרן קצבת נכות בגין נכותו החלקית;
 - (ה) פנסיונר;
 - (ו) שאיר מבוטח;
 - (ז) שאיר פנסיונר;
 - (ח) מבוטח או פנסיונר שנפטר;
 - (ט) מי שמקבל קצבה בגוף אחר לפי הסכם רציפות (באמצעות התחשבנות חודשית);
 - (י) מי שמקבל קצבה בגוף אחר לפי הסכם רציפות (באמצעות העברת סכום חד פעמי מהוון);
 - (יא) מבוטח לשעבר;
 - (יב) מי שהיה מבוטח בעבר בקרן ולא רשומה לזכותו בקרן יתרה כספית חיובית;
 - (יג) מי שמופיע במאגרים הממוחשבים של הקרן ולא ניתן לשייכו לאחת מהקבוצות שפורטו לעיל.

מדינת ישראל משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון

- (4) מספר התיקים של מבוטחים, פנסיונרים, שאירים ומבוטחים לשעבר שלא נקלטו במאגרי המידע הממוחשבים של הקרן.
- (5) מידע לגבי מבוטחים שנקלטו במאגרי המידע הממוחשבים של הקרן וחלק מהתנועות הכספיות שלהם אינן ממוחשבות (כך למשל: הנתונים עברו תהליכי מזעור, הנתונים נמצאים בתיקים לא ממוחשבים וכו').

4. בדיקת קבצי נתוני המאזן

במועד הכנת המאזן השנתי של הקרן יבוצעו, בין היתר, הבדיקות האלה:

א. רשומות כפולות

- (1) **מנהל מערכת המידע של הקרן** יבצע בדיקה לגילוי רשומות כפולות לאותו מספר זיהוי ויאשר לאקטואר הקרן בכתב שהמקרים היחידים שהתגלו הם:
- (א) רשומה של מבוטח פעיל ורשומה של נכה חלקי;
- (ב) רשומה של מבוטח או פנסיונר ורשומה לפיה הוא גם שאיר של מבוטח או שאיר של פנסיונר אחר.

ב. רשומות חסרות או נוספות

- (1) **מנהל מערכת המידע של הקרן** יעביר לאקטואר הקרן את רשימת כל המבוטחים, המבוטחים לשעבר, הפנסיונרים, שאירי מבוטח ושאירי פנסיונר אשר נמצאו בקבצי נתוני המאזן הקודם וחסרים בקבצי נתוני המאזן ויציין את הסיבה לכך (עזיבה, פטירה וכו').
- (2) **מנהל מערכת המידע של הקרן** יעביר לאקטואר הקרן רשימה נוספת הכוללת את כל מי שמופיע בקבצי נתוני המאזן ואשר אינו מופיע בקבצי נתוני המאזן הקודם ויציין את הסיבה לכך.

ג. בדיקה מדגמית

- לצורך בחינת תוכניות המחשב המבצעות שליפת נתונים ממאגרי הנתונים הממוחשבים לקבצי נתוני המאזן, אקטואר הקרן או מי מטעמו יבצע את הבדיקה הבאה:
- (1) מקבצי נתוני המאזן ייבחרו באופן אקראי, לפחות שני גברים ושתי נשים מכל אחת מהקבוצות האלה (להלן - הנבדקים):

מדינת ישראל משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון

- (א) פנסיונרים;
 - (ב) שאירים;
 - (ג) נכים;
 - (ד) מבוטחים פעילים;
 - (ה) מבוטחים לא פעילים.
- (2) **אקטואר הקרן** או מי מטעמו יאמת את כל השדות ברשומה של כל אחד מהנבדקים מול מאגר המידע והתכניות התפעוליות של הקרן. כמו כן, ייבדקו כל הסכומים המחושבים, כגון: ערכי פדיון, יחס השכר הממוצע וכו' (במקרים בהם האקטואר קיבל רק את נתוני תנועות דמי הגמולים והלוואות ממנהל מערכת המידע של הקרן).

ד. נתונים חריגים

- (1) **אקטואר הקרן** או מי מטעמו יחשב את היחס בין נתונים שעשוי להיות ביניהם מתאם כלשהו לגבי כל אחד ממבוטחי הקרן. כך למשל:
- (א) היחס שבין סכום ערכי פדיון של המבוטח לבין סכום קצבת הזקנה שהוא צבר עד למועד עריכת המאזן;
 - (ב) היחס שבין מספר חודשי הביטוח של המבוטח בקרן עד למועד עריכת המאזן לבין מספר החודשים שחלפו בין מועד ההצטרפות שלו לקרן לבין מועד עריכת המאזן;
 - (ג) היחס שבין שיעור קצבת זקנה (באחוזים) שצבר המבוטח עד למועד עריכת המאזן לבין מספר חודשי הביטוח של המבוטח בקרן.
- (2) היחסים שחושבו בפסקה (1) לעיל יתווספו כשדות ברשומה של כל אחד מהמבוטחים בקרן.
- (3) מהרשומות המופיעות בקבצי נתוני המאזן, יבחר **אקטואר הקרן** את השדות שיש בהם השפעה על המאזן האקטוארי, ובכללם: היחסים כאמור בפסקה (1) לעיל, ערך פדיון, משכורת מבוטחת אחרונה, שנת לידה וכו'. אקטואר הקרן יבצע מיון של הרשומות האמורות על בסיס כל אחד מהשדות לעיל מהנתון הגבוה ביותר ועד לנתון הנמוך ביותר.
- (4) **אקטואר הקרן** יבחן קבוצת רשומות בגין מבוטחים עם הערכים הגבוהים ביותר והנמוכים ביותר שהתקבלו לפי המיון האמור בפסקה (3) לעיל, כדי לאתר שיבושים וטעויות במהלך שליפת וחישוב הנתונים. הבחינה האמורה תכלול לא רק את השדה שמוין אלא את כל השדות ברשומת המבוטח שיש להם השפעה על המאזן האקטוארי.

מדינת ישראל משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון

ה. השוואת קבצי נתוני המאזן לעומת קבצי נתוני המאזן הקודם

- (1) **אקטואר הקרן** או מי מטעמו יחשב את היחס בין נתוני קבצי המאזן לבין נתוני קבצי המאזן השנתי הקודם, ובכללם הנתונים האלה:
 - (א) המספר הכולל של מבוטחים, מבוטחים לשעבר, שאירים ופנסיונרים בקרן;
 - (ב) ממוצע משכורת מבוטחת בחודש ביטוח אחרון של כלל המבוטחים הפעילים בקרן;
 - (ג) ממוצע סכום ערכי פדיון של כלל המבוטחים הפעילים בקרן;
 - (ד) ממוצע יחסי השכר הממוצע של כלל המבוטחים הפעילים בקרן;
 - (ה) ממוצע שיעור קצבת זקנה (באחוזים) שצברו כלל המבוטחים הפעילים בקרן עד למועד הכנת המאזן.
- (2) **אקטואר הקרן** יבחן סבירות כל אחד מהיחסים האמורים בפסקה (1) לעיל. מצא אקטואר הקרן יחס כאמור שאינו סביר, יפנה **למנהל מערכת המידע של הקרן** על מנת לאמת או לתקן את נתוני קבצי המאזן העומדים מאחוריו.
- (3) **אקטואר הקרן** יקבל **ממנהל מערכת המידע של הקרן** השוואה בין נתוני קבצי המאזן לבין נתוני קבצי המאזן הקודם לגבי ערכים ברשומות של כל אחד מהמבוטחים והפנסיונרים בקרן. **אקטואר הקרן** יגדיר לגבי איזה שדות הוא מעוניין בבדיקה ומהו השינוי המחייב דיווח.

ו. השוואת קבצי נתוני המאזן לבין תשלומים בפועל

- (1) **אקטואר הקרן** או מי מטעמו יחשב את היחס בין נתוני קבצי המאזן לבין התשלומים ששילמה הקרן בפועל או שקיבלה הקרן בפועל, לפי נסיבות העניין, וביניהם הנתונים האלה:
 - (א) סך הקצבאות ששילמה הקרן לפנסיונרים ולשאירים בחודש שקדם ליום המאזן לעומת סך הקצבאות לפי נתוני קבצי המאזן;
 - (ב) סך דמי הגמולים שקיבלה הקרן בשנת המאזן לעומת סך דמי הגמולים לפי נתוני קבצי המאזן ונתוני קבצי המאזן הקודם.
- (2) **אקטואר הקרן** יבחן את סבירות כל אחד מהיחסים האמורים בפסקה (1) לעיל. מצא אקטואר הקרן יחס כאמור שאינו סביר, יבדוק את הסיבות שהובילו ליצירתו.

מדינת ישראל משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון

5 . בדיקת קבצי הנתונים השגויים

א. **אקטואר הקרן** יבדוק את קבצי הנתונים השגויים ויפעל ככל שניתן לתיקונם. במידה ולא תוקנו השגיאות עד למועד הכנת המאזן האקטוארי, יושלמו הנתונים האמורים באמצעות הנחות של אקטואר הקרן.

ב. **אקטואר הקרן** יתעד את ההנחות האמורות בסעיף קטן (א) ויפרט את הנתונים שהושלמו באמצעותן.

6 . תיעוד תוצאות הבדיקות

תוצאות הבדיקות המפורטות בסעיפים 4 ו-5 לעיל, יתועדו ע"י **אקטואר הקרן** ויישמרו בקרן לתקופה של לפחות שבע שנים בקבצי מחשב.

7 . גילוי נאות בדו"חות הכספיים של הקרן

א. **אקטואר הקרן** יציין בדו"ח האקטוארי של הקרן הנכלל בדוחות הכספיים שלה כי כל דרישות חוזר זה בוצעו בזמן הכנת המאזן האקטוארי.

ב. במידה ו**אקטואר הקרן** מצא ממצאים מיוחדים הוא יפרסם אותם בדו"ח האקטוארי ואת אופן הטיפול בהם.

8 . תחולה

האמור בחוזר זה יחול לגבי קרנות פנסיה וותיקות שמונה להן מנהל מיוחד.

9 . תחילה

הוראות חוזר זה יחולו לגבי המאזנים האקטוארים של קרנות הפנסיה לשנת הכספים 2004 ואילך.

אייל בן-שלוש
הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון